

Dönem : 3
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 506

Çalışma Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 4841 sayılı Kanunun 864 sayılı Kanunla değişik 6 ncı maddesinin (D) fıkrasının ve bu kanunla eklenen ek 5, 6 ve 8 nci maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir madde ile bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun tasarısı ve Dışişleri, Çalışma ve Plân komisyonlarından seçilen 4 er üyeden kurulu (68) numaralı Geçici Komisyon raporu (1/607)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-1384/871

4 . 2 . 1972

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çalışma Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 2 . 2 . 1972 tarihinde kararlaştırılan «Çalışma Bakanlığının kuruluş ve görevleri hakkındaki 4841 sayılı Kanunun 864 sayılı Kanunla değişik 6 ncı maddesinin (D) fıkrasının ve bu kanunla eklenen ek 5, 6 ve 8 nci maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir madde ile bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Prof. Dr. Nihat Erim
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Bugün her elli Türk vatandaşından bir tanesi yurt dışında işçi olarak çalışmaktadır. 600 bini aşan bu vatandaşlarımızın memleketimizin kalkınmasına olan katkısının önemi bilinmektedir.

Ancak her yıl sayıları giderek artan dış ülkelerdeki vatandaşlarımıza, asgari hizmetler bile gerekli şekilde götürülememiştir. Bunun nedenleri etkin bir örgütün merkezde kurulamamış olması; yurt dışındaki işçilerimizin sorunları ile ilgili Bakanlık ve kuruluşların işbirliği içinde koordine bir şekilde çalışmaması; Bakanlığın dış ülkelerdeki örgütünün esnek olmaması, yeterli sayıda yetenekli elemanlarla teçhiz edilmemesidir. Bunun neticesi olarak : Yabancı ülkelere, daha çok işçi daha iyi şartlarla gönderilememiş; işçilerimizin hak ve menfaatleri gereği gibi korunamamış; buldukları memleketlerdeki imkânlardan faydalandırılmamış; dış ülkelerde 600 ilâ 900 milyon dolar olarak hesaplanan tasarrufları Türkiye'ye transfer edilememiş ve nihayet işçinin yurt dışında ve katı dönüşünde istikballeri güvenlik altına alınamamıştır.

Bunlardan da önemlisi ve asıl olan, hizmetlerin işçiye götürülmemesi neticesi, işçinin memleketle olan bağları kuvvetini kaybetmiş, ümitsizliği ve itimatsızlığı giderek artmıştır. Türk toplumuna ve ülkesinin bütünlüğüne yönelik yabancı ve bölücü ideolojiler, zararlı faaliyetler gelişmiş; yurt dışındaki işçilerimizin içinde buldukları bu ortamdan yararlanmak üzere ciddi örgütlenmelere, teşebbüslere geçmişlerdir. Bu zararlı akımlarla ve faaliyetlerle mücadelenin

en etkili yolu, yurt dışındaki işçilerimize ihtiyaç duydukları, duyabilecekleri her hizmetin Devlet eliyle götürülmesidir.

Bu tasarı yurt dışındaki işçilerimizin sorunlarına gereken önemi verecek olan örgütün kurulmasını ve sorunlara süratli, etkin çözüm getirecek tedbirlerin alınmasını sağlamak üzere hazırlanmıştır.

Madde 1 gerekçesi :

Yurt dışı örgütünün kurulmasını öngören 864 sayılı Kanununun 1 nci maddesinde, 4841 sayılı Bakanlık Kuruluş Kanununun 6 ncı maddesinin (D) fıkrasına yapılan bir ilâve ile Bakanlığın dış kuruluşlarına ait işlemlerin yürütülmesinin sağlanması Araştırma Kuruluna verilmiştir.

Bu defa, tasarının 5 nci maddesiyle, yurt dışı işçi sorunları ile meşgul olmak ve yurt dışı örgütünü düzenlemek, yönetmek ve kontrol etmek amacıyla bir «Yurt Dışı İşçi Sorunları Genel Müdürlüğü» nün kurulması öngörüldüğünden, 1 nci madde ile, bu görev Araştırma Kurulundan alınmıştır.

Madde 2 gerekçesi :

Bu madde ile getirilen değişiklik sadece müşavir, atâşe ve atâşe yardımcıları değil, sosyal yardımcı ve memur kadrolarına atanacaklarda dil bilme şartının aranmasıdır. Halen dış ülkelerde görevli altmışbir elemandan onbeşi yabancı dil bilmektedir. Yabancı dil bilmiyen görevliler yurt dışındaki işçilerimize kendilerinden beklenen hizmeti götürememekte; işçi ve işveren, işçi sendikaları, mahallî makamlar, sağlık kuruluşları ve avukatlarla gerekli işbirliğini kuramamaları medeniyle, ne işçiye ne de dış örgütümüze yararlı olabilmektedirler.

Sosyal delege olarak çalıştırılan din görevlileri ile işçi sendikaları temsilcileri için yabancı dil bilme şartı aranmayacaktır.

Madde 3 gerekçesi :

Bu madde ile çalışma müşaviri, atâşesi ve atâşe yardımcıları ile, sosyal yardımcı ve memurlar arasındaki sorumlulukların derecesine göre bir ayırım yapılmaktadır. Müşavir, atâşe ve atâşe yardımcılarında dış ülkelerde yürütme zorunluğunda oldukları ilişkiler nedeniyle daha üst seviyede yabancı dil, genel kültür ve iş hukuku ile ilgili bilgiler aranmakta, sosyal yardımcı ve memurların ise işçilerimizin günlük sorunlarını çözümliyebilecek seviyede dil ve teknik bilgiye sahip olmaları yeterli görülmektedir.

Bu nedenle, müşavir, atâşe ve atâşe yardımcılarının yabancı dil bilgilerinin saptanması için adaylar üniversitelerin dil kürsülerinde sınavı tabi tutulacak, lise mezunlarından da alınacak sosyal yardımcı ve memurların yabancı dil bilgisi ise Çalışma Bakanlığınca teşkil edilecek ve üniversitelerin ilgili dil kürsüleri öğretim üyelerinin de katılacağı kurullara tesbit ve tâyin edilecektir.

Gerekirse sosyal yardımcı ve memurların yabancı dil bilgisi sınavları yurt dışında da yapılabilecektir.

Madde 4 gerekçesi :

Genellikle ilkökul öğrenimi dahi yapmamış, sayıları 600 bini aşan işçi vatandaşımız tamamen değişik ekonomik, sosyal ve kültürel şartlar içinde, çeşitli ve çok yönlü sorunlarla karşılaşmaktadırlar. İşçilerimizin uğradıkları kayıplar ve karşılaştıkları güçlükler, özellikle mahallî dili, mevzuatı, örf ve âdetleri bilememelerinden bu konuda kendilerine yol gösterilemediği, yardımcı olunamadığından doğmaktadır. Bunun için çalışma müşavirliklerimizi ve atâşeliklerimizi mahallî dili ve mevzuatı iyi bilen sözleşmeli personelle desteklemek zorunludur.

1967 tarihli 864 sayılı Kanunla sağlanan yurtdışı örgütümüzde sözleşmeli personel çalıştırma olanağı, Mart 1971 de yürürlüğe giren Personel Kanunu ile kaldırılmıştır. Bu suretle, vatandaşlarımızın hak ve menfaatlerini, mahallî mahkemeler nezdinde koruyan ve savunan avukatlarla, yine çeşitli mahallî makamlar nezdinde işçilerimizin işlerini yürüten tercümanların sözleşmelerine son verilmiştir. Bunun neticesi olarak işçilerimiz büyük maddi zararlara uğramaktadırlar. Örneğin, geçici tercüman istihdam edilemediğinden 1970 yılında vergi iadesi formlarını doldurmasını bilmiyen işçilerimiz yetmiş milyon DM. kayba uğramışlardır.

İşçilerimiz dil bilmediklerinden, yabancı doktorlara gereği gibi muayene olamamaktadırlar. İşçi gönderen İspanya, İtalya, Yugoslavya gibi diğer ülkeler çalışma koşullarının gerektirdiği esnekliği sağlamak bakımından hizmetin özelliğine göre kısa veya uzun süreli «full - time» veya «part - time» personel kullanmaktadırlar. Bizim de aynı şekilde Türk ve yabancı uyruklu personel çalıştırmamız hem sorunları yerinde ve süratle çözümlenmek yönünden pek çok fayda sağlayacak hem de malî külfeti asgariye indirecektir.

Dış örgütüne sözleşmeli personel alamadığı sürece Çalışma Bakanlığı yurt dışında çalışan vatandaşlarımıza ciddi, dinamik, günün gereklerine uygun hizmet götürme imkânına sahip olamayacaktır.

Madde 5 gerekçesi :

1967 yılında, Çalışma Bakanlığı yurt dışı teşkilâtının kurulmasına imkân veren 864 sayılı Kanunda, bu dış teşkilâtı yönetecek ve yurt dışındaki işçilerimizle ilgili anapolitikayı saptayacak, yurt içinde ve yurt dışında gerekli koordinasyonu sağlayacak bir merkezî örgütün kurulması öngörülmüş ve bu görevler Araştırma Kuruluna ek bir görev olarak verilmiştir.

Araştırma Kurulu kendi aslî görevleri dışında, dış ülkelerdeki temsilciliklerin çalışmalarını plânlayacak, koordinasyonu sağlayacak, uygulamayı kontrol ederek kıymetlendirecek, tesbit edilmiş hedeflere ulaşma sorumluluğunu alabilecek kadro ve niteliğe sahip bulunmadığından, işçi sorunlarına gereği gibi eğilememiştir.

Oysa yurt dışına işçi gönderen başka ülkeler, bu sorunu bütünü ile ele alarak konuya gereken önemi vermiş, kendi Hükümet politikalarının içte ve dışta koordinasyonunu sağlayacak uygulayıcı örgütü kurmuşlardır. Örneğin, Yugoslavya bu sorun için Federal Hükümet seviyesinde bir bakanlık kurmuştur. Sorun İspanya ve İtalya'da da en yüksek seviyede ele alınmıştır.

Yurt dışında çalışan işçilerimizin sorunlarının çok yönlü olması, çözümün ve götürülecek hizmetlerin de çok yönlü olmasını gerektirmektedir. Oysa, bugüne dek çözüm getirecek ve hizmet götürecek kuruluşlar, konuya sadece kendi açılarından bakmışlar, bunun neticesi olarak sorunlar bir küll olarak ele alınmamıştır.

Bu çok önemli boşluğun doldurulması, gereken işbirliği ve koordinasyonun sağlanması için «Yurt dışı İşçi Sorunları Genel Müdürlüğü» nün kurulması zorunlu görülmektedir.

Ek geçici madde gerekçesi :

Ek 5 nci maddenin 1 nci bendinin (B) fıkrasında öngörülen, Çalışma Bakanlığı veya bağlı kuruluşlarda en az üç yıl çalışmış olma şartı, aranan nitelikleri haiz elemanların çok az sayıda bulunması, Bakanlık dışından da eleman alma olanağının kısıtlandırılmış olması nedeniyle, dış örgüt kadroları için ihtiyaç görülen yeterli elemanların sağlanmasına büyük engel teşkil etmektedir.

Nitekim 1971 yılı Aralık başında açılan sınava, Çalışma Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarından altmış kişi katılmış, bunlardan ancak ikisi İngilizce, biri Almanca ve biri de Fransızca olmak üzere dört aday başarı göstermiştir.

Bu madde hükmü ile gerekli elemanların sağlanması amacıyla, iki yıllık bir süre içerisinde Bakanlık ve bağlı kuruluşlarında çalışmış olma şartı kaldırılmaktadır.

(68) Numaralı Geçici Komisyonu raporu

Millet Meclisi

(68) Numaralı Geçici Komisyonu

Esas No. : 1/607

Karar No. : 2

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Çalışma Bakanlığının kuruluş ve görevleri hakkındaki 4841 sayılı Kanununun 864 sayılı Kanunla değişik 6 nci maddesinin (D) fıkrasının ve bu kanunla eklenen ek 5, 6 ve 8 nci maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir madde ile 1 geçici madde eklenmesi hakkındaki kanun tasarısı Geçici Komisyonumuza havale olunmakla, Hükümet adına Çalışma Bakanı ile diğer ilgili bakanlar temsilcileri de hazır oldukları halde tetkikve müzakere olundu.

Halen yurt dışında çalışan 6 000 den fazla Türk işçisinin çeşitli meslekî ve sosyal sorunlarıyla gereği gibi ilgilenecek yeterli bir teşkilâtın kurulması ve bu teşkilâta görev alacak personele ait hükümleri ihtiva eden tasarı görüşülerek tümü Komisyonumuzca uygun mütalâa edilmiş ve maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

1 nci madde tasarı metninde olduğu gibi aynen kabul edilmiş ise de; madde içindeki tenazuru sağlamak maksadiyle (D) harfi fıkranın başına konulmak suretiyle kabul edilmiştir.

2 nci madde ile değişiklik yapılması istenilen ek 5 nci madde; I nci ve II nci bentleri arasında ifade bakımından paralelliği sağlamak amacıyla redaksiyona tabi tutulmuş ve ayrıca maddenin 1 nci ve 2 nci bentlerinde yurt dışı kadrolarına atanmak için aranan şartlar gösterilmiş olup bu şartlara haiz olanların bakanlıkça nasıl atanacağı belirtilmediğinden dış kuruluşlara çalışma müşaviri, ataşesi, ataşe yardımcısı, sosyal delege ve memur olarak atanmak için açılan sınavları kazananların, ancak bakanlıkça duyulacak ihtiyaç, kadro ve hizmetin durumuna göre atanabileceklerini belirten bir III ncü bendin maddeye ilâvesi uygun görülerek madde, yapılan bu değişiklikle kabul edilmiştir.

3 ncü madde ile tadili istenen madde sadece redaksiyona tabi tutularak madde bu şekliyle kabul edilmiştir.

4841 sayılı Kanuna 864 sayılı Kanunla ilâve edilen ek 5 ve 7 nci maddeler arasındaki ilgi, getirilen bu tasarı ile kaybolmakta ve kanunun ek 7 nci maddesinin 1 nci fıkrasında, din adamı ve sendika uzmanı sosyal yardımcıları hakkında uygulanmayacağı belirtilen ek madde 5 te yazılı (A) ve (B) bentlerindeki hükümler değiştirildiğinden, anılan sosyal yardımcıları hakkında uygulanmayacak olan hükümlerin, kanunun yeni ek 5 nci maddesindeki duruma göre belirtilmesi icabetmektedir.

Bu bakımdan ek 7 nci maddenin 1 nci fıkrasının değiştirilmesini sağlamak amacıyla metne yeni bir 4 ncü madde ilâvesi uygun görülmüştür.

Metne yeni bir madde ilâvesi sebebiyle tasarıнын 4 ncü maddesi 5 nci madde olarak değiştirilmiş ve maddenin başlığı redaksiyona tabi tutulmuştur.

Yine metne madde ilâvesi sebebiyle tasarıнын 5 nci maddesi de 6 ncı madde olarak değiştirilmiş ve madde başlığı açıklığa kavuşturulmak suretiyle kabul edilmiştir.

Yukarda ilâve edilen madde sebebiyle numara sırası değiştirilmek suretiyle aynen kabul edilen bu madde ile yukardaki madde, aynı başlık altında 7 nci madde olarak düzenlenmemiştir.

6 ncı madde, numaraların değiştirilmesi sebebiyle 8 nci madde olarak;

7 nci madde de 9 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarıнын Komisyonumuzda müzakeresi sırasında, bir madde ilâvesi sebebiyle tasarıнын başlığı redaksiyona tabi tutulmak suretiyle kabul edilmiştir.

Sayıları 6 000 ni aşan yurt dışındaki işçilerimizin çeşitli meslekî ve sosyal sorunlarının kısa zamanda gereği gibi çözümlenmesini sağlayacak teşkilatın kurulmasını, yetenekli elemanların görevlendirilmesini ve bu işlerle ilgili diğer hususları tanzim eden tasarının önemine binaen öncelik ve ivedilikle görüşülmesi Komisyonumuzca temenniye şayan görülmüştür.

Genel Kurulun yüce tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Geçici Komisyon Başkanı
Manisa
H. Okçu

Sözcü
Bursa
C. Külâhlı

Kâtip
İzmir
B. Asutay

Adana
Ş. Yılmaz

Diyanbakır
B. Eğilli

Kayseri
Söz hakkım baki
E. Turgut

Kocaeli
V. Engiz

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Çalışma Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 4841 sayılı Kanununun 864 sayılı Kanunla değişik 6 ncı maddesinin (D) fıkrasının ve bu kanunla eklenen ek 5, 6 ve 8 nci maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bir madde ile bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 4841 sayılı Kanunun 864 sayılı Kanunla değişik 6 ncı maddesinin (D) fıkrası aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir.

«Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı ve benzeri milletlerarası kuruluşlarla yazışmaları ve bu kuruluşlara üye olmaktan doğan işleri yürütmek.»

MADDE 2. — Ek 5 nci madde aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

«I - Çalışma Müşaviri, Ataşesi ve Ataşe Yardımcısı kadrolarına atanabilmek için :

A) Fakülte veya yüksek okul mezunu olmak,

B) Çalışma Bakanlığı veya bağlı kuruluş ve kurumlarda en az 3 yıl çalışmış olmak,

C) Almanca, Fransızca, İngilizce dillerinden birini yahut (atanacağı ülkenin dilini bilmek atanacağı ülkenin dilini bilenler tercih olunur.),

D) Yarışma sınavını kazanmış olmak, Gereklidir.

II - Yurtdışı kuruluşlarındaki Sosyal Yardımcı ve Memur kadrolarına atanabilmek için :

A) En az lise veya dengi bir okuldan mezun olmak,

B) Almanca, Fransızca, İngilizce dillerinden birini veya atanacağı ülkenin dilini bilmek (Atanacağı ülkenin dilini bilenler tercih olunur.),

C) Görevinin gerektirdiği yeterlik sınavını kazanmış olmak, Gereklidir.

68 NUMARALI GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİŞİ

Çalışma Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 4841 sayılı Kanununun 864 sayılı Kanunla değişik 6 ncı maddesinin (D) fıkrasının ve bu kanunla eklenen ek 5, 6, 7 ve 8 nci maddelerinin değiştirilmesine ve aynı kanuna bir ek madde ile bir geçici madde eklenmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 4841 sayılı Kanunun 864 sayılı Kanunla değişik 6 ncı maddesinin (D) fıkrası aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

D) Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı ve benzeri milletlerarası kuruluşlarla yazışmaları ve bu kuruluşlara üye olmaktan doğan işleri yürütmek.

MADDE 2. — 4841 sayılı Kanuna 864 sayılı Kanunla ilâve edilen ek 5 nci madde aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Ek Madde 5. — I - Çalışma Müşaviri, Ataşesi ve Ataşe Yardımcısı kadrolarına atanabilmek için :

A) Fakülte veya yüksek okul mezunu olmak,

B) Çalışma Bakanlığı veya bağlı kuruluş ve kurumlarında en az 3 yıl çalışmış olmak,

C) Almanca, Fransızca, İngilizce dillerinden birini, yahut atanacağı ülkenin dilini bilmek (Atanacağı ülkenin dilini bilenler tercih olunur.),

D) Yeterlik sınavını kazanmış olmak, Gereklidir.

II - Yurtdışı kuruluşlarındaki sosyal yardımcı ve memur kadrolarına atanabilmek için :

A) En az lise veya dengi bir okuldan mezun olmak,

B) Almanca, Fransızca, İngilizce dillerinden birini veya atanacağı ülkenin dilini bilmek (Atanacağı ülkenin dilini bilenler tercih olunur.),

C) Görevinin gerektirdiği yeterlik sınavını kazanmış olmak, Gereklidir.

III - Bakanlık; ihtiyaç, kadro ve hizmetin durumuna göre sınavı kazananlar arasından, başarı sırasına uygun olarak gerekli atamaları yapar.

(Hükümetin teklifi)

MADDE 3. — Ek madde 6 aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

«Çalışma Müşaviri, Ataşesi ve Ataşe Yardımcısı olarak atanacakların yabancı dil sınavları, üniversitelerin ilgili dil kürsüsü öğretim üyelerince yapılır.

Sosyal yardımcı ve memurların yabancı dil sınavları ise, üniversitelerin ilgili dil kürsüleri öğretim üyelerinin de katılacağı, Çalışma Bakanlığınca teşkil edilecek kurullarca yapılır.»

Çalışma Müşaviri, Ataşesi, Ataşe yardımcıları ile sosyal yardımcı ve memurların yabancı dil ve yeterlik sınavlarının şekli ve sınav kurulları Çalışma Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikte belirtilir.

«Yabancı dil sınavında başarı sağlamıyanlar yarışma sınavına giremezler.»

MADDE 4. — Ek madde 8 aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

«Çalışma Bakanlığı yurt dışındaki işçilerimizin meslekî, sosyal, hukukî ve diğer sorunlarının çözümlenmesinde, Bakanlık ile Çalışma Müşavirliği ve Ataşeliklerinin emrinde görevlendirilmek üzere sözleşmeli olarak, hizmetin özelliğine göre yabancı dil bilgileri Çalışma Bakanlığınca gösterilen kuruluşlarca tesbit edilmiş olan Türk ve yabancı uyruklu avukat, doktor, uzman, sosyal hizmetler uzmanı, mahallî kâtip, tercüman, daktilo ve yardımcı personel çalıştırmaya yetkilidir. Bu personel hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1327 sayılı Kanunla değişik 4 ncü maddesinin (B) fıkrası hükümü uygulanmaz.

Yabancı memleket mevzuatına göre, sözleşmelerin Elçilikler veya Konsolosluklarca yapılmasının zorunlu olduğu hallerde, sözleşmeler Elçilik veya Konsolosluklarca yapılır.

(68 Numaralı Geçici Komisyonun değişikliği)

MADDE 3. — 4841 sayılı Kanuna 864 sayılı Kanunla ilâve edilen ek 6 ncı madde aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Ek Madde 6. — Çalışma Müşaviri, Ataşesi ve Ataşe Yardımcısı olarak atanacakların yabancı dil sınavları, üniversitelerin ilgili dil kürsüsü öğretim üyelerince yapılır.

Sosyal Yardımcı ve memurların yabancı dil sınavları ise, üniversitelerin ilgili dil kürsüleri öğretim üyelerinin de katılacağı, Çalışma Bakanlığınca teşkil edilecek kurullarca yapılır.

Çalışma Müşaviri, Ataşesi, Ataşe yardımcıları ile sosyal yardımcı ve memurların yabancı dil ve yeterlik sınavlarının şekli ve sınav kurulları Çalışma Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikte belirtilir.

Yabancı dil sınavında başarı sağlamıyanlar yeterlik sınavına giremezler.

MADDE 4. — 4841 sayılı Kanuna 864 sayılı Kanunla ilâve edilen ek 7 nci maddenin birinci fıkrası aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

«Ek madde 5 in II nci bendindeki hükümler, din adamı ve işçi sendika uzmanı olarak atanacak sosyal yardımcıları hakkında uygulanmaz.»

MADDE 5. — 4841 sayılı Kanuna 864 sayılı Kanunla ilâve edilen ek 8 ncı madde aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir :

Ek Madde 8. — Çalışma Bakanlığı yurt dışındaki işçilerimizin meslekî sosyal, hukukî ve diğer sorunlarının çözümlenmesinde, Bakanlık ile Çalışma Müşavirliği ve Ataşeliklerinin emrinde görevlendirilmek üzere sözleşmeli olarak, hizmetin özelliğine göre yabancı dil bilgileri Çalışma Bakanlığınca gösterilen kuruluşlarca tesbit edilmiş olan Türk ve yabancı uyruklu avukat, doktor, uzman, sosyal hizmetler uzmanı, mahallî kâtip, tercüman, daktilo ve yardımcı personel çalıştırmaya yetkilidir. Bu personel hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 1327 sayılı Kanunla değişik 4 ncü maddesinin (B) fıkrası hükümü uygulanmaz.

Yabancı memleket mevzuatına göre, sözleşmelerin elçilikler veya konsolosluklarca yapılmasının zorunlu olduğu hallerde, sözleşmeler elçilik veya konsolosluklarca yapılır.

(Hükümetin teklifi)

Sözleşmeli personelde aranacak nitelikler, yabancı dil bilgilerinin tesbiti, tabii tutulacakları sınav ile bunların sözleşme ve çalışma şartları bir yönetmelikle düzenlenir.»

MADDE 5. — Çalışma Bakanlığı Kuruluş ve Görevleri hakkındaki 4841 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

«Yurt dışında bulunan Türk işçilerinin hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek, çeşitli sorunlarının çözümlenmesinde yurt içinde ve dışındaki kuruluşlarla gerekli koordinasyonu sağlamak, Bakanlığın yurt dışı kuruluşlarını düzenlemek, yönetmek ve denetlemek üzere Çalışma Bakanlığında bir «Yurt dışı İşçi Sorunları Genel Müdürlüğü» kurulmuştur. Yurt dışındaki işçi sorunlarına ilişkin konularda bakanlıklar ve diğer kuruluşlarla işbirliği ve koordinasyon, Çalışma Bakanlığınca sağlanır; bunun şekil ve esasları Bakanlar Kurulu kararı ile tesbit edilir.

EK GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde çalışma müşaviri, ataşesi ve ataşe yardımcısı kadrolarına yapılacak atamalarda, bu kanunun 5 nci maddesinin 1 nci bendinin (B) fıkrasında öngörülen Çalışma Bakanlığı veya bağlı kuruluş ve kurumlarda en az 3 yıl çalışmış olmak şartı aranmaz.

MADDE 6. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

/ / 1972

Başbakan <i>N. Erim</i>	Devlet Bakanı <i>D. Kitaph</i>
Devlet Bakanı <i>A. İ. Göğüş</i>	Devlet Bakanı <i>İ. Karaöz</i>
Devlet Bakanı <i>İ. Öztrak</i>	Adalet Bakanı <i>S. Bilge</i>
Millî Savunma Bakanı <i>F. Melen</i>	İçişleri Bakanı <i>F. Kubat</i>

Millet Meclisi

(68 Numaralı Geçici Komisyonun değişikliği)

Sözleşmeli personelde aranacak nitelikler, yabancı dil bilgilerinin tesbiti, tabii tutulacakları sınav ile bunların sözleşme ve çalışma şartları bir yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 6. — 4841 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

EK MADDE 12. — Yurt dışında bulunan Türk işçilerinin hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek, çeşitli sorunlarının çözümlenmesinde yurt içinde ve dışındaki kuruluşlarla gerekli koordinasyonu sağlamak, Bakanlığın yurt dışı kuruluşlarını düzenlemek, yönetmek ve denetlemek üzere Çalışma Bakanlığında bir «Yurtdışı İşçi Sorunları Genel Müdürlüğü» kurulmuştur. Yurt dışındaki işçi sorunlarına ilişkin konularda bakanlıklar ve diğer kuruluşlarla işbirliği ve koordinasyon, Çalışma Bakanlığınca sağlanır; bunun şekil ve esasları Bakanlar Kurulu kararı ile tesbit edilir.

MADDE 7. — 4841 sayılı Kanuna aşağıda yazılı geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde çalışma müşaviri, ataşesi ve ataşe yardımcısı kadrolarına yapılacak atamalarda, bu kanunun ek 5 nci maddesinin 1 nci bendinin (B) fıkrasında öngörülen Çalışma Bakanlığı veya bağlı kuruluş ve kurumlarında en az 3 yıl çalışmış olmak şartı aranmaz.

MADDE 8. — Tasarının 6 nci maddesi 8 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Tasarının 7 nci maddesi 9 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(S. Sayısı : 506)

(Hükümetin teklifi)

Dışişleri Bakanı <i>H. Bayülken</i>	Maliye Bakanı <i>S. N. Ergin</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>İ. Arar</i>	Bayındırlık Bakanı <i>M. Öztekin</i>
Ticaret Bakanı <i>N. Talû</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>C. Aykan</i>
Güm. ve Tekel Bakanı <i>H. Özalp</i>	Tarım Bakanı V. <i>S. Inal</i>
Ulaştırma Bakanı <i>R. Danışman</i>	Çalışma Bakanı <i>A. R. Uzuner</i>
Sanayi ve Tek. Bakanı <i>M. Erez</i>	En. ve Tab. Kay. Bakanı <i>N. Devres</i>
Turizm ve Ta. Bakanı <i>E. Y. Akçal</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>S. Bingöl</i>
Köy İşleri Bakanı <i>N. Sönmez</i>	Orman Bakanı <i>S. Inal</i>
Gençlik ve Spor Bakanı <i>A. Karaküçük</i>	

